

Pirkanmaan hyvinvointialue
PL 272, 33101 Tampere

Valiokunnan lausunto
19.04.2023

**Monipalveluvaliokunnan lausunto Kukka Kunnarin ym.
valtuustoaloitteeseen Pirkanmaan hyvinvointialueen köyhyysohjelman
laatimisesta**

Monipalveluvaliokunta toteaa suhtautuvansa myönteisesti Pirkanmaan hyvinvointialueen köyhyysohjelman laatimiseen.

Erityisesti nykyisessä yhteiskunnallisessa ja taloudellisessa tilanteessa köyhyys tulee todennäköisesti lisääntymään, ja erityisesti lapsiperheet ovat herkkiä voimakkaille suhdannemuutoksille. Valiokunnassa nähtiin, että sosiaalityötä tulisi lisätä köyhyyden hoitamisessa, ja lisäksi hyvinvointialueen osalta nähtiin tärkeänä erillisen köyhyysohjelman laatiminen.

Tampereen kaupungin köyhyysohjelma on varsin uusi. Se ei ole suoraan laajennettavissa ja päivitettävissä hyvinvointialueelle. Tampereen kaupungin köyhyysohjelmassa on paljon elementtejä, jotka ovat edelleen peruskunnan ratkaisuvallassa, ja joita hyvinvointialue ei voi lähteä päättämään kuntien puolesta. Köyhyysohjelman ajattelumaailma on kuitenkin hyödynnettävissä hyvinvointialueen erilaisten suunnitelmien laadinnassa, joissa köyhyyden hoitoa käsitellään enemmänkin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen elementtien kautta.

Monipalveluvaliokunta toteaa, että asiakasmaksujen pohdinnassa olisi huomioitava niiden terveystaloudellinen kuormitus. On tutkittu, että sote-palvelujen mahdollisimman laaja maksuttomuus on keino vaikuttaa köyhien ihmisten saamiseksi sote-palveluiden piiriin. Nykyinen maksuvapautus haastaa, koska sitä on haettava erikseen tai siitä ei tiedetä tarpeeksi.

Lisäksi heikoksi koetulla terveydellä nuorena on todettu olevan yhteys aikuisiän taloudellisiin ongelmiin, joten ongelmiin pitäisi puuttua mahdollisimman nopeasti ja varhaisessa vaiheessa. Yhtenä keinona köyhyyden hoitamisessa nostettiin esille myös mahdollinen yritysten velvoittaminen huomioimaan vaikeasti työllistyvät työhaussa. Toisaalta valiokunnassa tuotiin esille, että osassa hankinnoissa on jo nyt työllistämisvelvoite (3 % liikevaihdosta) ja ainakin osa yrityksistä kantaa jo nyt tästä vastuuta.

Maaliskuussa 2023 julkaistussa 18–29-vuotiaiden henkilöiden työttömyystilastoissa oli 87 000 henkilöä ilman työtä tai opiskelupaikkaa koko Suomessa. Pääasiallisena syynä mielenterveyden ongelmat ja jo varhain alkanut kiusaaminen ja kiusaamisen kokemukset. Nämä tekijät ovat johtamassa myös köyhyyteen.

Köyhyyden torjunnan osalta hyvinvointialueen tulee olla aktiivinen myös eduskuntaan päin, koska kyseessä laajempi yhteiskunnallinen ongelma.

Monipalveluvaliokunta 2.5.2023

Markku Virkamäki, puheenjohtaja

